

Fredningsforslag for Varde Ådal

Sagsnummer: 19/362

Init: mele

Åben sag

Sagsfremstilling

Som led i "Operation Engsnarre" er der indgået 20-årige MVJ-aftaler (MiljøVenlige Jordbrugsforanstaltninger) mellem en række lodsejerne og Ribe Amt (i dag Landbrugsstyrelsen). De første aftaler udløber nu. Udvalget for Plan og Teknik er løbende orienteret om dialogen med lodsejere, landbrugsorganisationer og ministeriet om projektets ophør og muligheder herefter. Der er ikke fundet en samlet løsning for hele det område, som er omfattet af Operation Engsnarre. Det har derfor været nødvendigt at arbejde med delløsninger.

En delløsning er at foreslå, at en del af Varde Ådal fredes. Området der foreslås medtaget i en fredning er engarealerne på nordsiden af Varde Å nærmest vandløbets udmunding i Ho Bugt. Forvaltningen har udarbejdet et fredningsforslag til beslutning om, hvorvidt det er en sag, der skal fremmes.

Fredningssager er reguleret i naturbeskyttelseslovens kapitel 6. Varde Kommune kan rejse en fredningssag ved indsendelse af et fredningsforslag til Fredningsnævnet. En fredningskendelse kan påklages og fredning sker mod erstatning.

Fredningsforslaget skal indeholde:

- Fredningsbestemmelser
- Afgrænsning af området med alle matrikelnumre, der indgår i fredningen
- Beskrivelse af baggrunden samt beskrivelse af hvordan fredningen vil medvirke til at opfylde vores internationale forpligtelser eller at disse ikke skades (Natura 2000)
- Budgetoverslag med redegørelse for de forventede omkostninger.

Inden fredningsforslaget fremsendes skal sidstnævnte have været i 4 ugers høring hos myndigheder.

Udgiften til erstatning fordeles som udgangspunkt med $\frac{1}{4}$ til kommunen og $\frac{3}{4}$ til staten. Fredningsnævnet kan dog fastsætte en anden fordeling. Den afhænger bl.a. af, om fredningen har national eller lokal betydning.

Forvaltningens vurdering

En fredning kræver en særlig begrundelse. Der skal altså være en aktuel trussel. Der er ikke grundlag for at frede et areal, hvis arealet i forvejen skønnes at være tilstrækkeligt beskyttet ved anvendelsen af de generelle bestemmelser i naturbeskyttelsesloven (NBL).

Henset til at arealerne er omfattet af såvel NBL § 3 som Natura 2000 kan det ikke udelukkes, at en fredning vil blive afvist, men forvaltningen vurderer, at følgende forhold kan understøtte en fredning:

- at området indgår som den nordligste del af Nationalpark Vadehavet, hvor Vadehavet er udpeget som verdensarv
- at det er det eneste større uregulerede åudløb til Vadehavet
- at det er et større sammenhængende naturområde, der varigt kan sikres.

Udvalget for Plan og Teknik Tirsdag den 09. April 2019.

Fredningen skal gennemgå en forberedelsesfase, hvor såvel de naturmæssige aspekter som de økonomiske aspekter skal belyses. I forberedelsesfasen vil det formentlig blive nødvendigt at inddrage ekstern rådgivning, f.eks. landinspektører.

Varde Kommune har modtaget en række anmeldelser med ønske om at genoptage den hidtidige drift før Operation Engsnarre, og forvaltningen vurderer derfor, at det er aktuelt, at der tages stilling til, om en fredning skal gennemføres, således formålet med en eventuel fredning ikke forspildes.

Det overordnede formål med en fredning er at fastholde den naturgenopretning, der blev påbegyndt med Operation Engsnarre. Det vil sige de tiltag, som blev iværksat med Operation Engsnarre, vil som minimum skulle fortsætte, både i forhold til driftsformen og vandstanden, og dette uanset om tiltagene har afsæt i MVJ-aftale, afgørelse efter vandløbslov eller dispensation efter NBL.

Derudover vil det være relevant at inddrage tiltag, der kan understøtte en gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området som beskrevet i Natura 2000-planen og dertilhørende handleplan. Bl.a. Engsnarren er på udpegningsgrundlaget. Dette vil kunne indebære yderligere indskrænkninger i lodsejernes nuværende drift.

På baggrund af den faglige viden om engsnarren, er der i fredningsforslaget lagt op til driftskrav, der understøtter engsnarrens yngle- og levevilkår. Der er derfor en skærpeelse i forhold til MVJ-aftalernes vilkår, fordi der ikke må tages høslæt før 15. juli, hvor det i MVJ-aftalerne er til sankthans.

Det er Fredningsnævnet, der skal vurdere, om den naturmæssige gevinst står mål med de anslåede omkostninger, og hvordan udgiftsfordelingen skal være.

Konsekvens i forhold til visionen

En genoptagelse af den tidligere driftsform vil forringe naturforholdene og mulighederne for naturoplevelser.

Retsgrundlag

Naturbeskyttelsesloven, særligt kap. 6.

Økonomi

Budgetoverslag indgår i det vedlagte fredningsforslag, men er alene et forsigtigt skøn og ikke udtryk for den endelige erstatningsfastsættelse.

Udgift til eksterne rådgivere på ca. 250.000-300.000 kr. Heri indgår ikke ekstern juridisk bistand til f.eks. erstatningsfastsættelsen. Derudover må der påregnes interne ressourcer på at afvikle dialogen med lodsejere og udarbejdelse af fredningen.

Høring

Der er ikke lovkrav om, at kommunen foretager en høring af de berørte lodsejere og klageberettigede organisationer, inden et fredningsforslag sendes til Fredningsnævnet.

Med henblik på at sikre størst mulig åbenhed og dialog samt en kvalitetssikring af fredningsforslaget foreslås det at sende forslaget i 3 ugers høring hos lodsejere, Esbjerg Kommune og udvalgte organisationer som f.eks. Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at det indstilles til Byrådet, **at** fredningsforslaget godkendes og sendes i 3 ugers høring.

Udvalget for Plan og Teknik Tirsdag den 09. April 2019.

Beslutning Udvalget for Plan og Teknik den 09-04-2019

Anbefalingen blev godkendt.

Bilagsliste

1 - 2876585	Åben	Fredningsforslag	(10675/19)	(H)
2 - 2949692	Åben	Bilag 1: Areal og lodsejerliste	(52598/19)	(H)
3 - 2922425	Åben	Bilag 2: Budgetoverslag	(37075/19)	(H)
4 - 2955531	Åben	Fredning - processen og kriterier	(55945/19)	(H)
5 - 2957703	Åben	Samlet kortbilag	(57114/19)	(H)